

فصلنامه علمی فقه و حقوق نوین

Print ISSN: ۲۷۱۷- ۱۴۶۹
Online ISSN: ۲۷۱۷ – ۱۴۷۷

ISC.SID.NOORMAGZ.MAGRAN
GOOGLESCHOLAR.ENSANI
www.jaml.ir

سال پنجم، شماره ۲۶،
صفحات ۱۵-۱

بررسی رابطه متقابل قانون سرمایه گذاری خارجی بر ابعاد توسعه کسب و کارها با مطالعه نظام حقوقی هند

امین رستم زاده
استادیار و عضو گروه کسب و کار و حقوق جهاد دانشگاهی آذربایجان غربی و دانشگاه آفاق.
ارومیه. ایران.

حجت بهرامیان
دانشجوی ارشد حقوق خصوصی، گروه حقوق، دانشکده ادبیات. دانشگاه آفاق. ارومیه. ایران

لیلا سلیمانی علیار
عضو گروه حقوق، دانشکده ادبیات. دانشگاه آفاق. ارومیه. ایران

چکیده

سرمایه‌گذاری خارجی یکی از ابزارهای کلیدی توسعه اقتصادی محسوب می‌شود یکی از شاخه‌های موثر بر رشد اقتصادی حضور موثر کسب و کار و بازار آنها است بطوریکه حسب بررسی مطالعات صورت گرفته و احصاء شده ورود سرمایه خارجی هم بطریق رونق، نقدینگی و توسعه کسب و کارهای داخلی و مهمتر حضور کسب و کارهای بین المللی و چند ملیتی از کانال سرمایه گذاری خارجی در پوشش شخصیت حقیقی یا حقوقی و شرکت‌ها با تابعیت‌های پیش بینی شده در قانون کشور میزبان بر خلاف ادعای منتقدان سبب رشد شاخص‌های توسعه می‌شود. در این مطالعه با جمع‌آوری متون و اسناد حقوقی مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی کشور هند بعنوان چهارمین اقتصاد بزرگ جهان متغیرهای مرتبط با کسب و کار و بازار واکاوی، احصاء و ارتباط آنها تحلیل شده است.

واژگان کلیدی: کسب و کارهای بین المللی، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی، توسعه، زیست بوم حقوقی، هند

طبقه‌بندی JEL: فقه – حقوق – جزا و جرم شناسی – حقوق بین الملل – حقوق خصوصی

Scientific Journal of Modern
Jurisprudence and Law

Print ISSN: ۲۷۱۷- ۱۴۶۹

Online ISSN: ۲۷۱۷ - ۱۴۷۷

Profile in ISC,SID, Noormags,
Magiran, Ensani,
GoogleScholar
www.jaml.ir

fifth year, Issue ۲۶

Pages ۱-۱۵

Studying the Interrelationship of Foreign Investment Law on Business Development with a Case Study in the Legal System of India

- Hojjat Bahramian Member of the research group of business management of academic Center for Education Culture Research (ACECR), branch of West Azarbaijan, and Afagh Non-Profit University. Urmia. Iran
- Leila Soleimani Aliyar Master of Private Law, Islamic Azad University, Robat Karim Branch
- Amin Rostamzadeh Member of Department of Law, Faculty of Literature. Afagh Non-Profit University. Urmia. Iran

Abstract

. one of the important sub-categories in economic growth is the effective presence of businesses in countries. the inflow of foreign capital through the prosperity, liquidity, and development of domestic businesses, and more importantly, the presence of international and multinational businesses through the foreign investment channel, contrary to the claims of critics, causes the growth of development indicators . in this study, by examining scientific research texts and legal documents and laws related to foreign investment in India (as the fourth largest economy in the world), variables related to business were analyzed and their relationship was analyzed. the legal ecosystem of India, as the country under study in this scientific article, has been able to play an effective role in the international capital market by utilizing dynamic and adaptable legal structures and the economic successes of the country in recent decades, by adopting facilitating legal policies, including the progressive liberalization of foreign direct investment, the conclusion of bilateral investment agreements with more than ۷

Keywords: International business, foreign investment law, development, legalecosystem, India

JEL Classification: Jurisprudence - Law - Criminal and Criminology - International Law - Private Law

مقدمه

سرمایه به عنوان یکی از پیش نیازهای رشد اقتصادی است. یکی از راه های تامین سرمایه جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی می باشد. «سرمایه گذاری مستقیم خارجی» عامل مهمی در رشد و توسعه اقتصادی، رفع شکاف پس انداز سرمایه گذاری، انتقال تکنولوژی، دانش فنی و شیوه های نوین مدیریتی محسوب می شود (شاه آبادی و همکاران، ۱۳۸۵، ص ۸۹). هر چند منتقدین جدی هم خصوصا در حوزه اقتصاد معتقدند در کنار این مزایا این نوع سرمایه گذاری اثرات منفی هم بر کشور میزبان سرمایه خارجی و بازارهای آن دارد (دهقان شبانی و همکاران، ۱۳۹۴، ص ۲). مثلا برخی دیگر از نویسندگان با تحلیل داده ها معتقدند سرمایه گذاری مستقیم خارجی باعث ضعف رابطه مبادله در کشور می شود و ضرایب نشان می دهد که سرمایه گذاری مستقیم خارجی در بخش های صنایع و معادن، کشاورزی، نفت و خدمات به ترتیب بیشترین اثر منفی را بر رابطه مبادله دارد. (دولت زاده و همکاران، ۱۴۰۳، ص ۱۴۹) نظریه های مربوط به سرمایه گذاری مستقیم خارجی را به طور کلی به دو دسته نظریه های مبتنی بر فرض بازارهای کامل و نظریه های مبتنی بر فرض بازارهای ناقص تقسیم می کنند در دسته اول عواملی مانند شکست بازار عدم اطمینان کمبود اطلاعات و چسبندگی های مختلف وجود ندارد و تمامی عوامل موجود در بازار همگن هستند دسته دوم با نقض این فروض شکل می گیرند (سعادت مهر، ۱۳۹۶، ص ۴۳).

جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی نیازمند محیطی امن برای فضای کسب و کار است زیرا بازگشت سرمایه و بازدهی سرمایه را امکان پذیر می کند. داشتن محیطی امن نیازمند قوانین و مقررات درست برای کسب و کار است (دامن کشیده ، خدابخش، ۱۳۹۱، ص ۸۱). از سویی وضعیت فضای کسب و کار و

توسعه آن از جمله موضوعات تأثیرگذار بر رشد و توسعه اقتصادی کشورهاست. این موضوع از عوامل مهمی تأثیر می پذیرد و بر زمینه های گوناگونی اثر می گذارد نتایج حاصل از برآورد مدل های مختلف مطالعاتی از منظرگاه های متفاوت تخصصی نشان می دهد متغیرهای عارض بر کسب و کار و فضای آن تأثیر مثبت و معنی داری بر رشد اقتصادی دارند و باعث افزایش رشد اقتصادی کشورها می شوند و از بین متغیرها فقط متغیر قوانین و مقررات تأثیر منفی و معنی داری بر رشد اقتصادی و متغیرهای بازار و کسب و کارها دارند و نشان می دهند وجود قوانین و مقررات دست و پاگیر باعث کاهش رشد اقتصادی کشورهای مورد نظر می شود (حسین زاده، ۱۳۹۷، ص ۵۰۱). نتایج حاصل از پیشرفت کشورهای توسعه یافته نشان داده که تأمین محیط نهادی مساعد برای کسب و کارها، مؤثرترین برنامه رشد و توسعه پایدار محسوب می شود. در این میان نقش کشورها و دولت ها به عنوان نهاد حاکمیتی و مدیریت جامعه بیشتر هویدا می شود. کامونز با تأکید بر نقش ساختارهای حقوقی در حاکمیت و اقتصاد، یکی از پیشگامانی است که ایده های اصلی و افق گسترده ای را برای مطالعه نهادهای اقتصادی عنوان کرد و زمینه ظهور اقتصاد نهادگرایی جدید را فراهم آورد (حسین پور، مرادی، ۱۴۰۰، ص: ۲۱).

۱. حقوق سرمایه گذاری خارجی و کسب و کارهای ملی و بین

المللی

متن اساسا کشورها باید با ایجاد و مدیریت زیست بوم حقوقی پویا و متناسب با ظرفیت ها و فرصت ها موجد بستری باشند تا بعنوان مصداق مثلا جذب سرمایه خارجی به رونق و تعالی کسب و کارها و کیفیت بخشی فضای آن بیانجامد (رستم زاده، ۱۴۰۰، ص ۴۶). برقیق به بررسی رابطه بین بی ثباتی نهادی، کیفیت نهادی، روند میان مدت نهادی و رشد اقتصادی می پردازد. در این تحقیق از شاخص ریسک سیاسی از راهنمای بین المللی ریسک کشورها

می‌شود، بلکه به طور قطع از منظر سرمایه‌گذاران خارجی، از جمله مهم‌ترین نماگرها برای ورود به کشور میزبان و شرط لازم برای ارتقا و تسهیل جریان ورود فناوری به کشور است (بختیاری و شایسته، ۱۳۹۱، ص ۱۷۶).

کشورهای موفق در حوزه اقتصاد، در سال‌های اخیر توانسته‌اند با بهبود شاخص‌های کسب‌وکار از جمله عوامل مرتبط حقوقی در جذب سرمایه و سرمایه‌گذار خارجی به اشتغال و رشد اقتصادی کشور خود کمک مؤثری کنند. (حسین زاده، ۱۳۹۷، ص ۴۹۹).

در این مقاله به جهت جایگاه اقتصادی هند که چهارمین اقتصاد بزرگ جهان را دارا می‌باشد و یکی از مرجح‌ترین و مطلوب‌ترین مقصدها برای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) محسوب می‌شود و چون همیشه یکی از منابع و استعدادها برای سرمایه‌گذاران جهانی بوده‌است، فلذا حقوق سرمایه‌گذاری خارجی هند بعنوان کشور مورد هدف مطالعه از منظر اثرگذاری متقابل که می‌توانند بر ابعاد توسعه بازارها و کسب و کارهای داخلی بین‌المللی و چند ملیتی بر روی همدیگر داشته باشند مورد بررسی و واکاوی علمی قرار می‌گیرد.

۲. هند و رویکردهای توسعه اقتصادی

به گزارش اقتصادآنلاین (سایت اقتصادآنلاین، ۱۴۰۴)، بر اساس گزارش فایننشال تایمز هند تا سال ۲۰۲۷ سومین اقتصاد برتر دنیا خواهد شد و تولید ناخالص داخلی این کشور با افزایش از ۳۴۰ میلیارد دلار فعلی به ۸۵۰ میلیارد دلار، رشد بیش از ۲ برابری خواهد داشت. هند توانسته در سال‌های اخیر با تغییر سیاست‌های داخلی و تجاری خود به یکی از بزرگ‌ترین الگوی کارآفرینی در جهان معرفی شود. به گفته جان چامبرز یکی از عمده دلایل مهمی که توانسته هند را به‌عنوان مدل کارآفرینی در جهان معرفی کند؛ سیاست «پیش پرداخت» و «راهبرد خروج» خوب کسب و کارهای

به همراه سه شاخص جمع‌آوری شده، که تحلیل نتایج نشان می‌دهد کیفیت حقوقی برای رشد اقتصاد بازار و کسب و کارها در هر دو گروه از کشورهای فقیر و ثروتمند اثرگذار است و همچنین بهبود سیاست‌ها تأثیر مثبتی بر رشد در کشورهای ثروتمند دارد و بی‌ثباتی سیاسی مانع از رشد در کشورهای فقیر می‌شود (بریک و همکاران، ۲۰۰۸، ص ۴۱۸). هوگو سترتین طی یک الگوی رگرسیون برای ۹۴ کشور در حال توسعه جهان که به ارزیابی تجربی رابطه حقوق اقتصادی به ویژه حقوق مالکیت و قراردادهای می‌پردازد، نتیجه می‌گیرد که کشورهایی که الگوی مناسبی در مهیا کردن برای حضور و جهت حمایت حقوقی از کسب و کارها ترسیم نموده‌اند، رشد بیشتری پیدا می‌کنند. همچنین در مطالعات دیگر و تجربه کشورهای پیشرفته نشان داده است، هر کشوری که برای بهبود فضای محیطی، توانمندسازی بخش خصوصی و آزادسازی بیشتر اقتصاد و جذب سرمایه خارجی گام برداشته باشد، توسعه بازار و کسب و کارها رشد بیشتری را پیدا می‌کند (هوگو سترتین، ۲۰۲۰، ص ۱۱۸).

فلذا برای افزایش رشد و توسعه اقتصادی باید شرایط موردنیاز برای این موضوع تحقق یابد. که می‌توان به شرایط محیطی موردنیاز برای افزایش تولید و گسترش کسب‌وکار و عوامل مکرر بر عملکرد واحدهای اقتصادی، مانند کیفیت دستگاه‌های حاکمیت، ثبات قوانین و مقررات، کیفیت زیرساخت‌ها و رونق و جذب سرمایه خارجی و فناوری‌های وارد شده از طریق سرمایه‌گذار خارجی اشاره کرد.

آنچه مسلم است تعالی جایگاه کسب‌وکارها و بستر سازی برای ورود و رونق کسب و کارهای بین‌المللی در قالب سرمایه‌گذار خارجی و بهبود شاخص‌های مزبور در عرصه جهانی نه تنها گامی مثبت و اساسی برای تقویت جنبه مشارکت بخش خصوصی در عرصه اقتصاد و ارتقای سطح اشتغال و تولید در کشورها محسوب

مذاکره از ابتدای ۲۰۲۳ به دنبال ایجاد توافقنامه‌های تجاری با اتحادیه اروپا و بریتانیا است. به تعبیری رویکرد هند برای ایجاد توافقی‌های اقتصادی با غرب، فصل جدیدی در سیاست تجاری این کشور است. کشور هند به واسطه ایجاد تحول همزمان در بخش الزامات تجاری داخلی و گسترش شبکه تجارت خارجی، در حال متنوع‌سازی روزافزون شرکای تجاری است؛ این موضوع سبب شده هند از نظر مقاصد صادراتی متنوع‌تر شود. در سال ۲۰۲۲، تعداد ۴۰ کشور مقصد ۸۵ درصد از صادرات هند بوده است. (سشدری، ۲۰۲۳، ص ۲۷)

۱-۲. مطالعه نظام حقوقی هند

در حقوق هند، به‌ویژه در چارچوب رژیم قانونی حاکم بر سرمایه‌گذاری خارجی و قوانین تحت تأثیرش، موضوعاتی مانند سلب مالکیت، ملی‌سازی و مصادره اموال اتباع خارجی از اهمیت قابل‌توجهی برخوردارند. قانون مدیریت مبادلات ارزی مصوب ۱۹۹۹ از بربنای حقوقی اصلی در این حوزه به‌شمار می‌آید. این قانون با هدف تسهیل تجارت خارجی، رونق توسعه کسب و کارهای بین‌المللی و تنظیم پرداخت‌های بین‌المللی، مدیریت بازار ارز خارجی و هدایت سرمایه‌های خارجی در جهت منافع ملی هند به تصویب رسیده است.

مطابق با ماده ۶ قانون مدیریت مبادلات ارزی، کلیه معاملات مربوط به ورود یا خروج سرمایه تنها با مجوز قبلی دولت مرکزی و بانک مرکزی هند امکان‌پذیر است. این ماده، ابزار قانونی مهمی برای کنترل مالکیت و انتقال منافع خارجی در نظام اقتصادی کشور تلقی می‌شود.

تحلیل چارچوب حقوقی کشور هند برای بررسی اثرگذاری مولفه‌ها در توسعه کسب و کارهای فراملی و ملی و تعیین رابطه و تأثیر آن در رونق سرمایه‌گذاری خارجی و ارتباط متقابل آنها

موفق در قالب شرکت‌های این کشور است. دولت هند با تغییر سیاست‌های داخلی مالیاتی و عوارض و اصلاحات و راهبردهای حقوقی توانست صحنه کسب و کاری برای شرکت‌های استارت‌آپ و یا شرکت‌های نوپا فراهم کند که این شرکت‌های تازه تأسیس به ایده‌های ریسک‌پذیری بیشتری تشویق شوند. بر اساس گفته‌های جان چامبرز، از آنجایی که قوانین کسب و کار برای شرکت‌های نوپا در اروپا و آمریکا بسیار سخت‌گیرانه و دشوار است، هند با تغییر قوانین تجاری و مالیاتی خود توانسته در سال‌های اخیر الگوی خوبی برای کشورهای پیشرفته جهان در حمایت از شرکت‌های نوپا به شمار آید. یک مطالعه اخیر توسط بانک Natixis تخمین زده است که این کشور باید تا سال ۲۰۳۰ باید ۱۱۵ میلیون شغل ایجاد کند تا جمعیت رو به رشد خود را جذب کند. این بدان معناست که اقتصاد ۱۶.۵ میلیون شغل در سال ایجاد کند که یک گام قابل توجه نسبت به میانگین سالانه ۱۲.۴ میلیون شغل در دهه گذشته است. و این مهم نیازمند توسعه کسب کار در زیست بوم‌های مختلف حقوقی آن کشور است (خبرگزاری ایرنا، ۱۴۰۴).

هند به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین اقتصادهای نوظهور، توانسته است با اتخاذ اصلاحات گسترده در نظام حقوقی و اقتصادی خود، به یکی از مقاصد اصلی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در آسیا تبدیل شود. این کشور نه تنها از منظر تقنین داخلی، بلکه با انعقاد موافقت‌نامه‌های دوجانبه سرمایه‌گذاری و بازنگری مستمر در چارچوب‌های داوری و حل‌وفصل اختلافات، یک مدل نسبتاً موفق در مدیریت سرمایه‌گذاری خارجی ارائه داده است. به‌ویژه اصلاحات صورت‌گرفته در رژیم داوری هند، انطباق آن با مدل آنسیترال (UNCITRAL)، و حمایت عملی دستگاه قضایی از روندهای داوری، از جمله مؤلفه‌های کلیدی در این موفقیت بوده‌اند. علاوه بر کشورهای شرقی، تمرکز بر کشورهای غربی نیز در دستور کار سیاست‌گذاران تجاری هند است. بر همین اساس هند با ۱۳ دور

و ورود کسب و کارهای بین المللی به منظور تکمیل سرمایه، فناوری و مهارت داخلی برای تسریع رشد اقتصادی» عنوان شده است (رنجان، ۲۰۱۵، ص ۳۲).

بر اساس این سیاست، شرکتها و کسب و کارهای داخلی هندی می‌توانند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم سرمایه‌گذاری خارجی دریافت کنند. سرمایه‌گذاری مستقیم زمانی است که یک نهاد مقیم مستقیماً سرمایه خارجی دریافت کند، اما اگر این نهاد از طرف یک کسب و کارهای ملی و شرکت هندی دیگر که خود قبلاً سرمایه‌گذاری خارجی داشته سرمایه‌گذاری دریافت کند، این سرمایه‌گذاری به عنوان "سرمایه‌گذاری غیرمستقیم" تلقی می‌شود. در تمام موارد، سرمایه‌گذاری باید توسط یک نهاد مقیم دریافت شود.

سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر سرمایه‌گذاری از طریق سهام در شرکتها و کسب و کارهای ملی هندی در آن قالب تأکید دارد، که این مسیر، گزینه رایج کشورهای در حال توسعه برای ورود کسب و کارهای بین المللی و جذب سرمایه خارجی بوده است (سوماراج، ۲۰۱۰، ص ۳۱۴). هند الگوی کنترل دولتی را دنبال می‌کند که اجازه ورود و ورود کسب و کارهای بین المللی و سرمایه‌گذاران خارجی را می‌دهد، اما با اعمال شرایط مشخص. این سیاست مشخص می‌کند که صاحبان خارجی ورود کسب و کارهای بین المللی و سرمایه‌گذاری خارجی در چه بخش‌هایی مجاز است و چه میزان از سهام کسب و کار بومی ملی در قالب شرکت هندی را می‌توان در اختیار داشت. این محدودیت با عنوان «سقف سرمایه‌گذاری» شناخته می‌شود. جز در بخش‌هایی که صراحتاً ذکر شده‌اند، سرمایه‌گذاری در سایر بخش‌ها مجاز نیست. بخش‌ها و حدود مجاز در سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی تصریح شده‌اند.

ضروری است، چراکه این چارچوب حدود و ثغور ورود و فعالیت کسب و کارهای بین المللی و سرمایه‌گذاری خارجی را تعیین می‌کند. پروفیسور سورناراج از گرایش نادرست به نسبت‌دادن موفقیت اقتصادهای آسیایی به سیاست‌های نئولیبرال انتقاد کرده است. وی تأکید دارد که دولت‌های آسیایی همواره بر ورود کسب و کارهای بین المللی و سرمایه‌گذاری‌های خارجی کنترل داشته و در جریان ورود و عملیات آن‌ها، نظارت و مداخله دولتی اعمال کرده‌اند. تصور آزادسازی اقتصادی در این کشورها بیشتر نظری است تا واقعی، چراکه در عمل سرمایه‌گذاری خارجی از طریق کسب و کارهای بین المللی و خارجی همواره تحت کنترل دولت‌ها بوده و این کنترل‌ها با هدف دستیابی به اهداف اقتصادی اعمال شده‌اند (سوماراج، ۲۰۱۱، ص ۲۴۳).

۲-۲. معاهدات سرمایه‌گذاری خارجی هند و شرکت‌های تجاری

شرکت‌ها قالب غالب کسب و کارهای حرفه‌ای و ملی برای فعالیت اقتصادی داخلی و بین المللی خصوصاً در کشورهای میزبان سرمایه است تا از برند ارزشمند شرکت در ارزش آفرینی و فروش محصولات و استفاده بهینه از سرمایه خارجی در کشور هدف بهره برداری هم افزایانه نماید. (یوچون، ۲۰۲۳، ص ۱۴۳) از سویی در این چارچوب، معاهدات سرمایه‌گذاری هند در خصوص آزادسازی اقتصادی صراحتی ندارند و تنها از مرحله پس از تأسیس کسب و کارها و یا شرکت‌های بین المللی و خارجی و سرمایه‌گذاری‌ها حمایت می‌کنند. دولت هند در "سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی" شرایط ورود کسب و کارهای بین المللی برای سرمایه‌گذاری خارجی را اعلام می‌نماید. این سیاست، قوانین سخت‌گیرانه‌ای در خصوص بخش‌ها، میزان و نحوه سرمایه‌گذاری و ابزارهای مجاز برای سرمایه‌گذاری در هند تعیین کرده است. هدف اصلی این سیاست «جذب و ترویج سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

کسب و کارهای بین المللی در قالب سرمایه‌گذاری خارجی می‌تواند از طریق مسیر خودکار یا مسیر دولتی انجام شود. در مسیر خودکار، نیاز به کسب مجوز قبلی از دولت نیست؛ اما در مسیر دولتی، مجوز قبلی دولت ضروری است. اگر سرمایه‌گذاری در بخش‌های مجاز و با رعایت سقف‌های تعیین‌شده انجام شود، صاحبان کسب و کارهای بین المللی می‌توانند از طریق مسیر خودکار مستقیماً در شرکت سرمایه‌گذاری کند. اعلام دریافت سرمایه خارجی به دفتر منطقه‌ای بانک مرکزی هند ظرف ۳۰ روز از تاریخ دریافت سرمایه اجباری است. در مسیر دولتی، کسب و کارهای بین المللی در قالب سرمایه‌گذار خارجی تنها با کسب مجوز قبلی از دولت مرکزی می‌تواند در شرکت هندی سرمایه‌گذاری کند. در فرآیند اخذ مجوز، سه نهاد دولتی دخیل هستند: هیئت ترویج سرمایه‌گذاری خارجی، وزیر دارایی و کمیته هیئت دولت در امور اقتصادی هیئت ترویج سرمایه‌گذاری خارجی بررسی‌های اولیه را انجام داده و توصیه‌هایی ارائه می‌دهد. وزیر دارایی، بسته به مبلغ معامله، تصمیم نهایی را برای تصویب سرمایه‌گذاری خارجی اتخاذ می‌کنند. بر اساس مقررات موجود، اگر کل جریان سرمایه خارجی کسب و کارهای بین المللی متقاضی تا ۱۲۰۰ کرور روپیه (حدود ۱۹۱ میلیون دلار آمریکا) یا کمتر باشد، وزیر دارایی پس از بررسی توصیه‌های هیئت ترویج سرمایه‌گذاری خارجی تصمیم می‌گیرد. برای جریان سرمایه خارجی کسب و کارهای بین المللی بیش از ۱۲۰۰ کرور، تأیید وزیر دارایی لازم است. در حال حاضر پیشنهادی برای افزایش این حد به ۳۰۰۰ کرور (حدود ۴۷۷ میلیون دلار) وجود دارد (سایت اکونومیک تایم، ۱۴۰۴).

اگر سرمایه‌گذاری اضافی در شرکت‌هایی که قبلاً مجوز گرفته‌اند و سقف سرمایه‌گذاری افزایش یافته یا سرمایه‌گذاری در حد سقف مجاز و در بخش‌هایی باشد که مسیر خودکار اعمال می‌شود، یا به دلایل دیگر نیازی به مجوز دولت یا هیئت ترویج

علاوه بر این، همانند چین، هند نیز در برابر تحمیل شروط عملکردی در معاهدات سرمایه‌گذاری مقاومت کرده است؛ شروطی مانند استفاده از مواد اولیه و نیروی کار داخلی، مکان‌یابی صنایع در مناطق خاص، و الزام به صادرات درصدی از تولید. همچنین، شرایطی مانند حداقل سرمایه‌گذاری و دوره قفل‌شدگی برای کسب و کارهای بین المللی و سرمایه‌گذاری‌های خارجی وضع شده‌اند که هدف آن‌ها تضمین استفاده از سرمایه برای توسعه اقتصادی کشور است (یوچون، ۲۰۲۳، ص ۸۸).

ابزارهای مجاز برای کسب و کارهای بین المللی در قالب سرمایه‌گذاری خارجی عبارت‌اند از: «سهام عادی، اوراق قرضه قابل تبدیل اجباری و کامل، و سهام ممتاز قابل تبدیل اجباری و کامل در یک شرکت هندی». پروفسور سورناراج نسبت به شناسایی سرمایه‌گذاری‌های پرتفو به‌عنوان سرمایه‌گذاری واجد حمایت در معاهدات سرمایه‌گذاری ابراز تردید کرده است، زیرا این نوع سرمایه‌گذاری‌ها بی‌ثبات هستند و ممکن است در هر زمانی خارج شوند (راجاپور، ۲۰۱۶، ص ۲۰۱).

سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بین سرمایه‌گذاری پرتفوی و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی تمایز قائل شده است تا تنها سرمایه‌گذاری‌هایی که علاقه‌مندی پایدار در یک کسب و کار داخلی در قالب شرکت هندی ایجاد می‌کنند مشمول حمایت باشند. همچنین این سیاست وسایل مجاز برای دریافت سرمایه‌گذاری را مشخص کرده است که شامل کسب و کار داخلی در قالب شرکت‌های هندی، شرکت‌های تضامنی یا مالکیت فردی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مخاطره‌آمیز، اعتمادها و شرکت‌های مسئولیت محدود می‌باشد. سرمایه‌گذاری در سایر قالب‌ها مجاز نیست (رنجان، ۲۰۱۵، ص ۱۰۶).

اقتصادی سال ۱۹۹۱، دارایی‌های دلاری بانک مرکزی به دلیل کمبود صادرات ناچیز بود که باعث مشکلات تراز پرداخت‌ها شد. این موضوع با کنترل‌های سختگیرانه بر دارایی ارز خارجی توسط افراد خصوصی تحت قانون تنظیم ارز خارجی مدیریت می‌شد. با افزایش ورود سرمایه به هند، لازم شد محدودیت‌های حرکت آزاد ارز خارجی کاهش یابد که این امر با جایگزینی قانون تنظیم ارز خارجی (هند) توسط قانون مدیریت ارز خارجی (هند) انجام شد. مبادلات ارز خارجی تحت نظارت بانک مرکزی هند و فعالیت‌های بازار بورس تحت نظارت هیئت نظارت بر اوراق بهادار و بورس هند است (هانسیان و همکاران، ۲۰۱۷، ص ۷۷).

۳-۲. تابعیت کسب و کارهای بین‌المللی

علاوه بر مقررات قانونی مذکور، «سرمایه‌گذاری کسب و کارهای بین‌المللی ملزم به رعایت تمامی قوانین، مقررات، ضوابط، شرایط امنیتی و قوانین و مقررات دولتی و محلی مربوطه هستند».

تابعیت کسب و کارهای بین‌المللی بر اساس معیار «اقامت» تعیین می‌شود و تنها نهادهای «غیرمقیم» اجازه سرمایه‌گذاری در هند را دارند. سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به جای تعریف تابعیت بر اساس توافق‌نامه‌های دوجانبه سرمایه‌گذاری، از واژه «شرکت غیرمقیم» برای تعریف سرمایه‌گذاران خارجی استفاده می‌کند و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را «سرمایه‌گذاری توسط نهاد/شخص غیرمقیم که خارج از هند مقیم است در سرمایه یک شرکت هندی...» تعریف می‌کند. اصطلاح غیرمقیم در سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی تعریف نشده است اما در قانون مدیریت ارز خارجی تعریف شده است. این تعریف به صورت منفی است و غیرمقیم را شخصی می‌داند که مقیم هند نیست. پس از آن، تعریف مقیم ارائه شده است. برای افراد، مقیم کسی است که بیش از ۱۸۲ روز در هند در سال مالی گذشته حضور داشته باشد.

سرمایه‌گذاری خارجی نباشد، نیازی به مجوز تازه نیست. بر اساس آمار سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۳، تقریباً ۷۰ درصد سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی از مسیر خودکار و ۳۰ درصد از مسیر مجوز دولتی بوده است.

برخی بخش‌های با اهمیت ملی و استراتژیک مانند تولید دفاعی، خدمات حمل و نقل هوایی، خدمات اداره زمینی، شرکت‌های بازسازی دارایی، بانکداری بخش خصوصی، پخش، بورس کالا، شرکت‌های اطلاعات اعتباری، بیمه، رسانه چاپی، ارتباطات و ماهواره‌ها، همواره نیازمند مجوز دولتی هستند حتی اگر سقف سرمایه‌گذاری رعایت شده باشد. همچنین اگر کسب و کارهای داخلی در قالب شرکت هندی با کسب و کارهای بین‌المللی خارجی توسط یک نهاد مقیم کنترل نشود یا کنترل شرکت هندی فعلی که تحت مالکیت مقیم است به غیرمقیم واگذار شود، مثلاً از طریق انتقال سهام، ادغام، تجزیه، تملک و غیره، مجوز دولت لازم است (راجاپور، ۲۰۱۶، ص ۲۰۱).

علاوه بر موارد فوق، هر کسب و کارهای داخلی در قالب شرکت هندی دریافت‌کننده سرمایه خارجی موظف است مرجع نظارتی مربوطه، به ویژه بانک مرکزی هند و هیئت اوراق بهادار هند، را مطلع سازد. این دو مرجع نقش مهمی در راه‌اندازی و فعالیت سرمایه‌گذار خارجی با صدور بخشنامه‌های متعدد ایفا می‌کنند که نظارت بر میزان سرمایه‌گذاری خارجی در اقتصاد را تسهیل می‌کند و سرمایه‌گذاری خارجی را از سرمایه‌گذاری داخلی تمایز می‌دهد (رنجان، ۲۰۱۵، ص ۲۰۴).

علاوه بر سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، قوانین بانک مرکزی هند، هیئت نظارت بر اوراق بهادار و بورس هند و قانون مدیریت ارز خارجی ورود و فعالیت سرمایه‌های خارجی را در قالب کسب و کارهای بین‌المللی تنظیم می‌کنند. پیش از آزادسازی

رعایت شرایط آن منجر به عواقب کیفری خواهد شد. اگر مدیر یک کسب و کار خارجی این الزامات را رعایت نکند، ادعای سرمایه‌گذاری ممکن است به دلیل غیرقانونی بودن رد شود. در پرونده شرکت بازرگانی یانگ چی. او. علیه میانمار، هیئت داورى اعلام کرد سرمایه‌گذاری‌های کسب و کارهایی که مطابق قوانین ورود انجام نشده‌اند، غیرقانونی بوده و مشمول حمایت نخواهند بود (یوانگ، ۲۰۰۳، ص ۲۵۵). حتی اگر الزام ورود و فعالیت سرمایه‌گذاری‌ها مطابق قوانین میزبان در معاهده دوجانبه سرمایه‌گذاری ذکر نشده باشد، همیشه فرض می‌شود که وجود دارد. عدم رعایت شرایط اجباری در سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی منجر به غیرقانونی بودن سرمایه‌گذاری خواهد شد.

همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، معاهدات دوجانبه سرمایه‌گذاری هند روش حقوق عرفی را برای تعیین تابعیت بر اساس محل ثبت شرکت دنبال می‌کنند که ممکن است منجر به بازسازی ساختار شرکت برای بهره‌برداری از مزایای معاهده‌ای شود (استیپان، ۲۰۰۹، ص ۱۹۹). شرکت‌های پوسته یا صندوق‌های پستی اغلب در کشورهایی تشکیل می‌شوند که معاهدات سرمایه‌گذاری مطلوب‌تری دارند. البته محققین این سوءاستفاده از بازسازی ساختاری و بازگشت سرمایه را به دلیل مخالفت با اصل حسن نیت مورد انتقاد قرار داده است (سوماراج، ۲۰۱۵، ص ۱۱۷). این سوءاستفاده عمدتاً برای دو هدف انجام می‌شود: انتخاب حوزه قضایی و بازگشت سرمایه. سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به‌طور موفقیت‌آمیزی به این دو موضوع رسیدگی کرده است.

۴-۲. حفاظت بر اساس قوانین بین‌المللی

کشور هند در راستای ترغیب و جلب و جذب مدیران کسب و کاران بین‌المللی و چند ملیتی و بهره‌مندی از سرمایه خارجی و فناوری‌های هایتک آنان در کشورش برنامه ریزی هدفمندی تدوین

در مورد نهادهای ثبت شده، مقیم عبارت است از: «هر شخص یا کسب و کار حقوقی در قالب شرکت ثبت شده یا تأسیس شده در هند» یا «دفتر، شعبه یا نمایندگی در هند که تحت مالکیت یا کنترل شخصی مقیم خارج از هند باشد» یا «دفتر، شعبه یا نمایندگی خارج از هند که تحت مالکیت یا کنترل شخصی مقیم هند باشد».

سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی تابعیت یک نهاد را بر اساس کنترل واقعی تعیین می‌کند که به آن مرکز اصلی شرکت آن کسب و کار نیز گفته می‌شود و مکان واقعی عملیات تعیین‌کننده تابعیت است، نه محل ثبت شرکت آن کسب و کار. در حالی که معاهدات دوجانبه سرمایه‌گذاری محل ثبت شرکت آن کسب و کار را معیار تابعیت قرار می‌دهند. این اختلاف بین سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و معاهدات دوجانبه سرمایه‌گذاری اهمیت دارد و سؤال این است که در صورت تضاد کدام یک اولویت دارد. یک دیدگاه می‌گوید در صورت تضاد، معاهده دوجانبه سرمایه‌گذاری که یک توافق‌نامه بین‌المللی است، بر سیاست داخلی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی اولویت دارد. طبق اصول پیش‌نویس مسئولیت دولت‌های کمیسیون حقوق بین‌الملل، عدم تطابق با معاهده نمی‌تواند به استناد قوانین داخلی توجیه شود. اما این برداشت سطحی است. رویکرد دقیق‌تر بیان می‌کند که مراحل اجرایی سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و معاهده دوجانبه سرمایه‌گذاری متفاوت است و نقض شرایط معاهده دوجانبه سرمایه‌گذاری تا زمانی که شرایط سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی رعایت نشده باشد، رخ نمی‌دهد. سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی شرایط ورود و فعالیت سرمایه‌گذاری خارجی در هند را مشخص می‌کند و معاهدات دوجانبه سرمایه‌گذاری که هند امضا کرده است، حمایت از صاحبان کسب و کار را منوط به رعایت قوانین و مقررات محلی می‌داند. سیاست اعلام می‌کند که عدم

تعریف «سرمایه‌گذاری» در معاهدات سرمایه‌گذاری نقش مهمی در تعیین صلاحیت مراجع داوری ایفا می‌کند. در معاهدات سرمایه‌گذاری هند، تعریف سرمایه‌گذاری گسترده و فراگیر است و فهرستی غیرمحدود از دارایی‌ها را در بر می‌گیرد؛ از جمله سرمایه‌گذاری‌های مستقیم و غیرمستقیم، حقوق مالکیت فکری، حقوق مالی یا حقوق ناشی از اجرای قراردادهایی که دارای ارزش مالی هستند، و امتیازهای تجاری اعطاشده طبق قانون یا قرارداد. (موافقتنامه دو جانبه هند و بریتانیا و آلمان، ۱۹۹۹)

ساختار باز و انعطاف‌پذیر این تعریف، امکان تأیید صلاحیت داوری را برای هیئت‌ها تسهیل می‌کند. در پرونده «وایت اینداستریز»، خواهان ادعا کرد که حق دریافت وجه از طریق اجرای رأی داوری تجاری، نوعی سرمایه‌گذاری محسوب می‌شود. هیئت داوری این استدلال را پذیرفت و اعلام کرد که از آنجا که تعریف سرمایه‌گذاری شامل حقوق ناشی از قرارداد و دعاوی مالی است، مبالغی که بر اساس رأی داوری تجاری قابل دریافت هستند، در شمول تعریف سرمایه‌گذاری قرار می‌گیرند.

معاهدات سرمایه‌گذاری هند معیار عینی مضاعفی برای تعیین مفهوم سرمایه‌گذاری ارائه نمی‌کنند. آزمون معروف «سالینی» تصریح دارد که علاوه بر دسته‌بندی‌های سرمایه‌گذاری که در تعریف آمده، باید معیارهای عینی دیگری نیز احراز شوند؛ از جمله: مشارکت سرمایه‌گذار، مدت‌زمان سرمایه‌گذاری، وجود ریسک عملیاتی، و مشارکت در توسعه کشور میزبان. با این حال، هیئت داوری در پرونده «وایت اینداستریز» حاضر نشد این آزمون را اعمال کند، زیرا معتقد بود که این آزمون صرفاً به دعاوی مطرح‌شده در چارچوب کنوانسیون آی‌سی‌سید مربوط می‌شود و هند عضو آن کنوانسیون نیست (هانسیانو همکاران، ۲۰۱۷، ص ۱۹۹)

کرده است بطوریکه حفاظت از دارایی‌های مشهود و نامشهود متعلق به کسب و کارهای بین‌المللی و خارجی را بعنوان یک اصل و ویژگی شاخص زیست بوم حقوقی سرمایه‌گذاری خارجی در قالب شرکتها و کسب و کارهای چندملیتی بر اساس قوانین بین‌المللی مطرح می‌نماید. یکی از این راهبردهای حقوقی، برنامه معاهدات دوجانبه سرمایه‌گذاری هند تحت عنوان «توافقنامه‌های ترویج و حمایت از سرمایه‌گذاری دوجانبه» شناخته می‌شود. از زمان انعقاد نخستین معاهده سرمایه‌گذاری هند با بریتانیا در سال ۱۹۹۴، هند تاکنون با حدود ۸۶ کشور معاهده سرمایه‌گذاری یا موافقت‌نامه تجاری آزاد با فصل سرمایه‌گذاری منعقد کرده است که ۷۳ مورد از آن‌ها لازم‌الاجرا شده‌اند. از این میان، ۶۹ مورد معاهده دوجانبه سرمایه‌گذاری و ۴ مورد نیز موافقت‌نامه تجاری آزاد دارای فصل سرمایه‌گذاری هستند. این برنامه در مجموع روندی منسجم را طی کرده است، مگر در مورد شوکی که پس از شکست هند در نخستین پرونده علیه یک سرمایه‌گذار استرالیایی به آن وارد شد. دولت هند در ابتدا مذاکرات بیشتر را متوقف کرد، اما اکنون با روی کار آمدن دولت جدیدی که تمایل زیادی به جذب سرمایه خارجی دارد، این روند دوباره از سر گرفته شده است. (سوماراج، ۲۰۱۰، ص ۱۷۳).

با وجود آن‌که هند کشوری واردکننده سرمایه محسوب می‌شود، بیشتر معاهدات سرمایه‌گذاری‌ای که منعقد کرده، ویژگی‌هایی دارند که بیشتر در کشورهای صادرکننده سرمایه دیده می‌شود. این معاهدات، استانداردهای رفتاری نسبتاً گسترده و مبهمی را شامل می‌شوند، اگرچه از حیث اعطای حق تأسیس (استقرار) کسب و کارها در قالب شرکت‌ها، محدودیت‌هایی دارند. در بیشتر این معاهدات، استثنایها و توجیهاتی برای اقدامات دولت‌ها پیش‌بینی نشده است. این وضعیت، نتیجه تأثیر نخستین معاهده سرمایه‌گذاری هند با بریتانیاست.

۵-۲. تعریف سرمایه‌گذاری»

۶-۲. استاندارد حداقلی بین‌المللی

اغلب این معاهدات شامل بند کلی و باز «رفتار منصفانه و برابر» هستند. هیئت‌های داوری، این بند را به صورت گسترده تفسیر کرده‌اند و از طریق آن، اختیاراتی برای بررسی قضایی اقدامات دولت‌ها اعمال کرده‌اند. حتی در مواردی که بند رفتار منصفانه و برابر به «استاندارد حداقلی بین‌المللی» پیوند خورده باشد، هیئت‌های داوری بر این باور بوده‌اند که این استاندارد نیز ماهیتی پویا دارد و از آن به عنوان ابزاری برای بررسی اقدامات تنظیم‌گرایانه دولت‌ها استفاده کرده‌اند (ژوکوویچ، ۲۰۲۳، ص ۱۰۱).

نبود شفافیت درباره محتوای دقیق این استاندارد، چالش‌هایی را برای آزادی عمل دولت در حوزه تنظیم‌گری و نیز اقدامات قوه قضاییه به وجود آورده است.

به همین ترتیب، مفاد مربوط به تعهد «حمایت و امنیت کامل» نیز فاقد وضوح کافی هستند و قابلیت تفسیر گسترده دارند. برخی هیئت‌های داوری بر این باورند که حمایت و امنیت کامل تنها ناظر به امنیت فیزیکی نیست، بلکه شامل تعهد به حفظ محیط حقوقی بایئات نیز می‌شود.

بندهای مربوط به سلب مالکیت، هم سلب مالکیت مستقیم و هم غیرمستقیم را در بر می‌گیرند. در بند مربوط به سلب مالکیت غیرمستقیم، آثار معادل سلب مالکیت نیز گنجانده شده است. این احتمال وجود دارد که سلب مالکیت غیرمستقیم صرفاً بر اساس آثار ناشی از اقدام دولتی (و نه ماهیت آن) تفسیر شود (بن مصطفی، ۲۰۰۸، ص ۲۰۱). در نتیجه، ممکن است اقدام مشروع و تنظیم‌گرایانه دولت، صرفاً به دلیل آن که منجر به محرومیت قابل توجه از منافع مالکیتی شده، به منزله سلب مالکیت غیرمستقیم تلقی گردد.

معاهدات سرمایه‌گذاری، معمولاً فقط شامل بندهای استثنا در مورد شرایط اضطراری هستند و استثناهایی برای اقدامات در جهت حفاظت از محیط زیست را پیش‌بینی نکرده‌اند. برخی معاهدات حتی هیچ‌گونه بند استثنایی ندارند.

تمام معاهدات سرمایه‌گذاری بدون استثنا شامل مفاد مربوط به انتقال سود و سرمایه به خارج از کشور میزبان، بدون هیچ‌گونه محدودیت، هستند. بند رفتار ملی و بند رفتار ملت کامل‌الوداد نیز به صورت کلی و گسترده تعریف شده‌اند و فقط در موارد محدودی شامل استثناهای بخشی می‌شوند.

۷-۲. داوری

تمام معاهدات سرمایه‌گذاری، شرط ارجاع اجباری اختلافات به داوری را پیش‌بینی کرده‌اند.

در شرایطی که معاهده سرمایه‌گذاری میان دو کشور وجود نداشته باشد، مسیر «حمایت دیپلماتیک» همچنان باقی است. این مسیر به‌ویژه در مورد هند اهمیت دارد، زیرا هند صلاحیت اجباری دیوان بین‌المللی دادگستری (دیوان لاهه) را پذیرفته است. بنابراین، اگر صاحبان و مدیران کسب و کارهای بین‌المللی و سرمایه‌گذاران تابع کشوری باشند که با هند معاهده سرمایه‌گذاری ندارد، اما آن کشور نیز صلاحیت اجباری دیوان را پذیرفته باشد، دولت متبوع آنان می‌تواند البته پس از طی مراحل لازم مانند استفاده از راه‌حل‌های داخلی و احراز شرایط حمایت دیپلماتیک موضوع اختلاف را به دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع دهد.

در مواردی که کشورها تصمیم بگیرند وارد انعقاد معاهدات سرمایه‌گذاری نشوند یا معاهداتی را بدون بند داوری اجباری منعقد کنند، مراجعه به دیوان بین‌المللی دادگستری همچنان امکان‌پذیر خواهد بود.

زاده و همکاران، ۱۴۰۳، ص ۳۵). ارتباط مثبت و معناداری میان کیفیت قوانین و مقررات و رشد اقتصادی و زیر مولفه های آن وجود دارد (باقری پرمهر و همکاران، ۱۳۹۸، ص ۱۶۹). و توسعه و تسهیل سرمایه گذاری، سیاست های تجاری سیاست های مربوط به سرمایه گذاری توسعه زیرساخت ها و خدمات مالی، سیاست های رقابتی، سیاست های مالیاتی هدایت مسئولانه کسب و کار توسعه منابع انسانی و حکمرانی عمومی از جمله مولفه های احصا شده از سوی سازمان بین المللی توسعه و همکاری اقتصادی (OECD) بعنوان اساسی ترین شاخص اثرساز بر جذب و توسعه انواع کسب و کار در کشورها ذکر شده است (فرناندیز و همکاران، ۲۰۰۵، ص ۸۱). و البته محققین مختلف جلب و جذب و توسعه کسب و کار های ملی و فراملی و بهبود فضای آنها را بعنوان پیش نیاز جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی در دستیابی به رشد اقتصادی ذکر کرده اند و ضمن تایید رابطه این دو متغییر مهم بر مبنای مطالعات صورت گرفته تاکید کرده اند رابطه مستقیم و دوسویه بین رونق و توسعه کسب و کار و فضای آنها و جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی برای دستیابی به رشد اقتصادی وجود دارد؛ بدین صورت که سرمایه گذاری مستقیم خارجی، انتقال فناوری جدید، مدیریت و دانش روز و از همه مهم تر توسعه کسب و کار داخلی و خارجی و فضای آن را نیز به دنبال خواهد داشت. از طرفی در کشورها خصوصاً ایران جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی نیازمند تحقق پیش نیازها و الزاماتی است که بهبود و توسعه زیرساخت های فضای کسب و کار از مهم ترین این الزامات است (علیزاده، ۱۳۹۵، ص ۴۹). و یا در نتایج مطالعات انجام شده احصایی نیز اکثراً این مهم در قیاس با تاثیر منفی سرمایه گذاری خارجی بر کسب و کار ملی و فراملی که بسیار معدود هم است رد می شود و نتایج اکثر مطالعات بر این مهم منطبق بوده و در پیشنهاد مطالعات انجام شده، برنامه ریزی پایدار و منسجم جهت اصلاح و بهبود بسترهای کسب و کار مورد

به طور سنتی، هند به نظام تجاری چندجانبه اعتقاد راسخ دارد و تنها در سال های اخیر به موافقت نامه های تجاری ترجیحی علاقه نشان داده است. هند سابقه ای طولانی در مشارکت در نظام تجاری چندجانبه دارد، چرا که از اعضای بنیان گذار موافقت نامه عمومی تعرفه و تجارت و همچنین سازمان جهانی تجارت بوده است. در سال های اخیر، هند به طور فعال به دنبال انعقاد موافقت نامه های تجاری منطقه ای مختلف نیز بوده است. این کشور در حال حاضر یکی از طرف های مذاکرات مربوط به انعقاد موافقت نامه مشارکت اقتصادی جامع منطقه ای با اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا (آ.سه.آن) و شش کشور شریک دیگر است. برخی از این موافقت نامه های تجاری منطقه ای در چارچوب راهبرد «نگاه به شرق» مورد مذاکره قرار گرفته اند. (سوماراج، ۲۰۱۰، ص ۲۰۳). این موافقت نامه ها شامل پیمان های جامع اقتصادی با کشورهای جنوب شرق آسیا همچون ژاپن، مالزی، جمهوری کره و سنگاپور نیز می شود. این معاهدات همکاری اقتصادی، عموماً موافقت نامه های تجاری ترجیحی هستند که شامل بندهایی برای حمایت از سرمایه گذاری و نیز سازوکار حل و فصل اختلاف میان سرمایه گذار و دولت میزبان نیز می باشند. با این حال، چندجانبه گرایی همواره مسیر ترجیحی هند در همکاری های اقتصادی بین المللی بوده و همچنان نیز هست و درصدد تزیق اطمینان خاطر برای وکلای حرفه ای صاحبان کسب و کارهای بین المللی هستند که در صورت بروز اختلاف داوری های بین المللی قضاوتی بی طرف و بر مبنای عدالت در جهت تامین منافع دو طرف را مدنظر و مورد قضاوت مرضی الطرفانه خواهند کرد.

نتیجه

سیستم و نظام حقوقی کشورها به مثابه آهن ربا بسترگاه کانال های رشد اقتصادی از ظرفیت های ملی و بین المللی است و کسب و کارها، ستون فقرات اقتصاد کشورهای در حال توسعه است (رستم

سوسیددار کاذب رخ دهد چنانکه با مطالعه اکوسیستم حقوقی کشور هند و توفیقات اقتصادی دهه های اخیر این کشور با اتخاذ سیاست های حقوقی تسهیل گر، از جمله لیبرالیزه کردن فزاینده سرمایه گذاری مستقیم خارجی، انعقاد موافقت نامه های دوجانبه سرمایه گذاری (معاهده دوجانبه سرمایه گذاری) با بیش از ۷۰ کشور، نظام حل و فصل اختلافات فعال و کارآمد و اصلاحات مستمر در قوانین اقتصادی، محیطی امن و جذاب برای سرمایه گذاران فراهم کرده است. همچنین هند از مکانیسم های متنوع حمایت از سرمایه گذار مانند پنجره واحد سرمایه گذاری، استفاده از داوری بین المللی با نظارت دیوان داوری دائمی، و تضمین حقوق مالکیت بهره می برد، نتیجه گیری آن که اصلاح نظام حقوقی سرمایه گذاری با الگوگیری از تجارب موفق هند، با تکیه بر اصلاحات و انعطاف حقوقی مبتنی بر واقعیت های اقتصادی تجارت و سرمایه گذاری بین المللی و تقویت امنیت حقوقی، ثبات مقررات لازم، تدوین راهبرد حقوقی جذب سرمایه، بازنگری در مقررات داوری و حل اختلاف، و توسعه همکاری های بین المللی سرمایه گذاری ضمن اینکه بدون اهمه ورود کسب و کارهای بین المللی از (انواع مطروحه آن) را به کشور فراهم کرده است ناگزیر محیط حقوقی و اقتصادی مهیا شده تا کسب و کارهای داخلی و عارضه های موثر آنان نیز در محیطی قرار گیرند تا کسب و کارهای داخلی در انواع ساحت ها و ابعاد توسعه آن به بلوغ رسند و تهدید کسب و کارهای بین المللی خارجی فرصتی طلایی برای رشد و تعالی و ارزش آفرین بودن کسب و کارهای ملی در چرخه های اقتصادی در کنار این کسب و کارهای بین المللی حرفه ای خارجی بر مبنای ظرفیت سازی محیط حقوقی این حوزه اقتصادی باشند. این مهم می تواند با نهادسازی، اصلاح قوانین موجود و ارتقای

تاکید بوده که از جمله مهم ترین اصلاحات مورد نیاز جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی در جهت بهبود و شاخص های انجام کسب و کار و حمایت از سرمایه گذار و... ذکر شده است (دهقان شبانی و همکاران، ۱۳۹۴، ص ۲۶). فلذا توسعه کسب و کارهای بین المللی از سرمایه گذاری مستقیم خارجی نشات می گیرد و رابطه بین افزایش و توسعه و بهبود فضای کسب و کارهای داخلی و بین المللی و میزان سرمایه گذاری خارجی معنی دار و مثبت است که این مهم در کشورهای در حال توسعه کمتر است (رستم زاده و همکاران، ۱۳۹۶، ص ۴۱). و (جی سوریا، ۲۰۱۱، ص ۲۵۹۰).

نتایج بررسی شده متون حقوقی و پیش تر اسناد علمی حقوقی و اقتصادی نیز بیانگر آن است هر چند تهدیداتی در ورود سرمایه گذاری خارجی برای کسب و کارهای کشور میزبان چه از طرق ورود کسب و کارهای بین المللی و غیر آن وجود دارد همانند مطالعه ادريس (۲۰۱۵) که در این مطالعه ۳۹ کشور جنوب صحرا آفریقا به دو گروه شامل ۲۱ کشور با درآمد پایین و ۱۸ کشور با درآمد متوسط در بازه زمانی تقسیم شده است. نتایج پژوهش نشان می دهد در کشورهای کم درآمد تأثیر سرمایه گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی منفی و کشورهای با درآمد متوسط در حد مثبت بوده است (مولایی و همکاران، ۱۴۰۱، ص ۲۸۶). اما بنظر می رسد این چالش ها موقتی و کوتاه مدت بوده و مسولان و متولیان مدیریتی و حقوقی می توانند یا تعامل و تشکیل اتاق فکرهای بین رشته ای راهبری این زیست بوم ارزشمند حقوقی را طوری طراحی و مدیریت نمایند تا تهدیدهای برشمرده تبدیل به فرصت شده و کسب و کارها ملی چشم اندازهای حداقل میان مدت و بلند مدتشان را بر استراتژی ابتناء نمایند تا فضایی حرفه ای برای رقابت با چنین شرکت هایی و انتخاب چشم انداز توسعه ای چالشی برای بلوغ و رشد واقعی و نه

- حسین زاده، هدایت. (۱۳۹۷). اثر بهبود فضای کسب و کار بر رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه. سیاست‌های راهبردی و کلان، ۶(۳۳)، ۴۹۸-۵۱۷.
- دامن کشیده، مرجان، و خدابخش، سعید. (۱۳۹۱). بررسی تاثیر مقررات کسب و کار و سرمایه گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی در کشورهای G77. اقتصاد مالی (اقتصاد مالی و توسعه)، ۳۱(۶) (ویژه نامه شماره ۱)، ۸۱-۱۰۹.
- دولت زاده، آنتیا؛ حری، حمیدرضا؛ جلایی، سید عبدالمجید؛ ۱۴۰۳، برآورد سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و بررسی تأثیر آن بر رابطه مبادله بخش‌های اقتصادی ایران با رهیافت سیستم‌های فازی، پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی، سال ۳۲، شماره ۱۱۱، ۱۱۰-۱۵۵.
- دهقان شبانی، زهرا و آفرینش فر، سعیده. (۱۳۹۴). تحلیل تاثیر فضای کسب و کار بر جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی در ایران و چند کشور منتخب. پژوهش‌های اقتصادی ایران، ۲۰(۶۲)، ۳۰-۳۰.
- رستم زاده، امین و احمدیان، ذکریا. (۱۴۰۳). قانون شکنی خیرخواهانه در سایه سبک رهبری خدمت‌گزار با نقش واسطه‌ای اخلاق حرفه‌ای در کسب و کارهای خرد. مجله مشاوره شغلی و سازمانی دانشگاه شهید بهشتی، ۱۶(۱)، ۳۵-۵۶.
- رستم‌زاده، امین. (۱۴۰۰). سرمایه‌گذاری خارجی و حقوق حاکم بر آن: تاملی در قانون ایران و ترکیه. انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه ارومیه، چاپ اول.
- رستم‌زاده، امین، عاقل ولی، (۱۳۹۶). حقوق شهروندی در مدیریت کسب و کار، انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه ارومیه. چاپ اول.
- سعادت مهر مسعود. (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر بر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران با تأکید بر نقش تحریم‌های اقتصادی. مجله اقتصادی (دوماهنامه بررسی مسائل و سیاست‌های اقتصادی)، ۱۷ (۵ و ۶): ۴۱-۵۸.
- شاه آبادی، ابوالفضل، و محمودی، عبدالله. (۱۳۸۵). تعیین کننده های سرمایه گذاری مستقیم خارجی در ایران. جستارهای اقتصادی، ۳(۵)، ۸۹-۱۲۶.
- علیزاده نوید. توسعه و بهبود فضای کسب و کار پیش نیاز جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در دستیابی به رشد اقتصادی. مجله اقتصادی (دوماهنامه بررسی مسائل و سیاست‌های اقتصادی)، ۱۳۹۵؛ ۱۶ (۷ و ۸): ۳۳-۵۱.
- مولایی، بابک، زمانی مقدم، افسانه و حاج علی اکبری، فیروزه. (۱۴۰۱). ارائه مدل سه وجهی سرمایه‌گذاری و توسعه کسب و کارهای جدید صنایع تبدیلی با تمرکز بر تقویت بازاریابی

شفافیت نهادی و طراحی مدل خلاقانه حقوقی همکاری هم افزایانه کسب و کارهای داخلی با کسب و کارهای بین‌المللی خارجی در قانون یا آیین نامه های مربوطه تعریف یا بازطراحی حقوقی گردد.

سپاسگزاری

از معاونت محترم پژوهشی به خاطر حمایت حمایت معنوی در اجرای پژوهش حاضر سپاسگزاری می‌شود.
از آقای دکتر عبدالله علیزاده به خاطر بازبینی متن مقاله و ارائه نظرات ساختاری تشکر و قدردانی می‌شود.
از داوران محترم به خاطر ارائه نظرات ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.
نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از آقای دکتر محمد رسول آهنگران به خاطر مطالعه متن مقاله حاضر و ارائه نظرات ارزشمند سپاسگزاری نمایند.

منابع

- . فارسی
- باقری پرمهر، شعله، و زاهدی آزاد، نگار. (۱۳۹۸). نقش کیفیت قوانین و مقررات در اثرگذاری سرمایه گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی. پژوهش‌های برنامه و توسعه، ۱(۳)، ۱۶۷-۲۱۰.
- بختیاری، صادق، و شایسته، افسانه. (۱۳۹۱). بررسی تاثیر بهبود فضای کسب و کار بر رشد اقتصادی در کشورهای منتخب با تاکید بر ایران. اقتصاد مالی (اقتصاد مالی و توسعه)، ۱۹(۶)، ۱۷۵-۲۰۴.
- حسین پور، علی و مرادی، محمد علی. (۱۴۰۰). نقش نهاد دولت در توسعه نوآوری کسب و کارهای هایتک برای ورود به بازار های بین‌المللی. نشریه علمی پژوهشی مدیریت کسب و کارهای بین‌المللی، ۴(۱)، ۱-۲۴.
- حسین زاده، هدایت. (۱۳۹۷). اثر بهبود فضای کسب و کار بر رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه. سیاست‌های راهبردی و کلان، ۶(۳۳)، ۴۹۸-۵۱۷.

